

Magyar–lengyel gazdasági tárgyalások

Január 9-től 11-ig Varsóban Incze Jenő magyar és Witold Trampczynski lengyel külkereskedelmi miniszter megbeszélést folytatott a két ország árucseréjének távlatairól.

Incze Jenő minisztert fogadta Stefan Jedrychowski, az Allami Tervhivatal elnöke is.

A tárgyalások a barátság és a kölcsönös megértés szellemében zajlottak le. (MTI)

Megdrágult a kenyér és a liszt Ausztriában

Lapjelentések szerint Ausztriában január 2-án életbe léptek az új kenyér- és lisztárak. Az egy kilogramm súlyú cipő, amelynek ára eddig 3,80 schilling volt, ezután csak 970 grammos lesz és 4,10 schillingbe kerül.

A liszt kilogrammonkénti ára az eddigi 4,30 schillingről 4,50 schillingre emelkedett. (MTI)

Több mint négymillió forintot fordítottak községfejlesztésre a III. kerületben 1960-ban

A III. kerületi tanács végrehajtó bizottsága a múlt esztendőben kétmillió 308 ezer forintot fordított a községfejlesztési alapról felújításokra, kommunális létesítményekre. E jelentős összegből

8529 négyzetméter aszfalt- és 2470 négyzetméter téglaalagútját építették a kerület különböző utcáiban. Kőburkolattal látták el a kocsutakat 4304 négyzetméternyi területen. Több mint két és fél ezer méter hosszú nyílt csatornát hoztak rendbe, s 519 méter zárt csatornát építettek. E munkálatok során csaknem 1800 köbméter földet mozgattak meg.

A gyalogjárdák és kocsutak rendbehozatalán kívül nagy összeget fordítottak egyéb közösségi célokra is. Százhet közvilágítási lámpát szereltek fel, Mihálytelken felújították az anyakutat, bővítették a bölcsődét, az óvodák részére ta-

karokat, fektetőket szereztek be stb. Több munka, melyet már megkezdtek, át-húzódtott erre az évre, így a Szabadság téri óvoda bővítése, a Ságvári telepi üzletház építése és a Marx tér parkosítása.

Egymillió 941 ezer forintot fordítottak a múlt évben a III. kerületi tanács költségvetésének terhére is a fentiekhez hasonló célokra, utak, járdák építésére, iskolák, óvodák felújítására — összesen tehát több mint 4 millió forintot.

A kerület lakossága nagyarányú társadalmi munkával segítette a feladatok megvalósítását.

Ennek értéke a tervezett 340 ezer forinttal szemben 738 ezer volt. Különösen kitűnt a társadalmi munkában a Karhatalom, az Építőipari Technikum, a Hajójavító Vállalat, Hattyas telep lakossága, a MÁV tervezőcsoport, a mozdonyvezető, a fűtőtanfolyam és a Szegedi Tervező Vállalat.

Széthullóban a gyarmati világ

Az ENSZ-közügyülés múlt év őszén megkezdett és ez év március 7-én ismét folytatódó 15. ülészakát egybeként tekintve az ez a történelmi jelentőségűvé, hogy napirendre tűzte és megvitatta a gyarmati rendszer megszüntetésére tett szovjet határozati javaslatot, amelyet Hruscsov terjesztett elő a közgyűlés 1960. szeptember 23-i teljes ülésén. A szovjet kormányfő akkor elmondott nagy beszéde, amelyben részletesen kifejtette kormányának és az egész haladó világ gyarmatosítás-ellenes álláspontját, az egyik legnagyobb hatású okfejtés volt, amely valaha is elhangzott a világsszervezet közgyűléstermében. S amikor az ENSZ-közügyülés 1960. október 12-én egyhangúlag — tehát tartózkodó- és ellenszavazat nélkül — úgy döntött, hogy plenáris ülésén vitatja meg a szovjet határozati javaslatot, 15 éves történetében szinte példa nélkül álló határozottsággal fejezte ki a szovjet kormányfő álláspontjával való egyetértését, azt, hogy a gyarmati rendszer az emberiség további fejlődése előtt álló egyik legnagyobb akadály, amelyet a legsürgősebben fel kell számolni, el kell tüntetni.

A Szovjetunió kezdeményezése és ennek eredményeként az ENSZ-közügyülés egyöntetű állásfoglalása, szinte mindenki előtt érthetővé tette és a figyelem középpontjába állította azokat a veszélyeket, amelyeket a gyarmati rendszer léte jelent napjaink, különösen atomkorszak és feszültséggel teljes nemzetközi helyzetben. Ebből következik, hogy a kommunista- és munkáspártok múlt év novemberében tartott moszkvai értekezlete is az emberiség előtt álló, egyik alapvető és a legsürgősebben megoldandó feladatként határozta meg a gyarmati rendszer gyors megszüntetését, felszámolását és a legteljesebb támogatásról biztosította a még gyarmati elnyomás alatt élő és a szabadságukért harcoló népeket.

Sajátságos jellemzője a gyarmati rendszer megszüntetéséért folyó, most már világmeleki küzdelemnek az a körülmény, hogy ez a harc jelenlegi, igen előrehaladott szakaszban válik mind hevesebbé. A magyarázata e ténynek az, hogy éppen a második világháború óta eltelt 15 esztendő, az azóta szuverén államok lett 38 ázsiai és afrikai ország legtöbbször rövid idő alatt elért nagyszerű eredményei bizonyították a világ-szerű szemléletet, érezhetően és kétségteljesen, hogy ez az út vezet századunk immár minden országát által elérhető eredményeihez. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom óta eltelt időszak, a Szovjetunió, majd a népi demokratikus országok ez idő alatti káprázatos sikerei kézzelfoghatóan igazolták, hogy csak a szocialista rendszer gyakorlati képes a gyarmatosítás-ellenes technikai, gazdasági és kulturális lemaradás gyors felszámolására és ezen keresztül az emberek egyenjogúságán alapuló társadalom megteremtésére. A gyarmati rendszer felszámolásáért napjainkban indult hatalmas roham tehát annak a felismerésnek a következménye, hogy az emberiségnek nincs vesztegetni való ideje: minden népnek a leggyorsabban hozzá kell jutnia az emberhez méltó, a technika és a tudomány által egyébként biztosítható életfeltételekhez. S ehhez a gyarmati rendszer megszüntetésén át vezet a legrövidebb út.

A tények egynemelyikének felismerése készítette a gyarmattartó hatalmakat, közülük is elsősorban az angolokat, majd a franciákat, hogy valamit változtassanak korábbi módszereiken. Az angolok például a szuverénítés ügyevezetése fokozatos átruházásával látták biztosítottak gyarmati érdekeik, lényegében gazdasági befolyásuk átmentését. Ezzel szemben a franciák kezdetben — például Vietnámban — katonai erővel próbálták hatalmukat megőrizni. A szerzett tapasztalatok azonban arra készíteték most már de Gaulle-t és rendszerét, hogy az angol recept — francia változatával — kísérelje meg elsősorban afrikai gyarmati pozícióinak megtartását. Ez a magyarázata annak, miért adtak oly nagyhírtelen korábbi, közép- és nyugat-afrikai gyarmataiknak »függetlenségét«: így lett szinte az egyik napról a másikra »önálló« Csád, Dahomey, Niger, Felső Volta, a volt Francia Kongóból lett Kongói Köztársaság, vagy Mauritánia —, hogy csak a legkiválóbb példákat említsük. Pedig még a valamelyes földrajzi tájékozottsággal bírók számára sem szorult bizonyításra, hogy a felsorolt országok éppen ipari fejletlenségük, lakosságuk átlagosan 90 százalékos írástudatlansága és kétségbeesett szociális és egészségügyi körülményeik folytán egyszerűen képtelenek a szuverénítés minimális gyakorlati ismérveinek alkalmazására. A párizsi kormány szemfényvesztése tehát nem más, mint az anyagi érdekelttség megőrzésének nagyon is átlátszó kendőzése. Hogy a degaullista politika e téren milyen ellentmondásokba keveredett, talán az algériai példa mutatja. Amíg az a Mauritánia, ahol a rendkívül gazdag vasérclelőhelyeket kiaknázó egyik amerikai érdekelttség megbízottja három napi keresés után sem talált írástudó »benszültöt«, szinte az egyik órától a másikra

megkapta »függetlenségét«, addig az év százados kultúrájú, afrikai vonatkozásban nagy lélekszámú — 10 millió — Algéria számára semmi áron sincs függetlenség: a francia monopóliók irtózik még a gondolatától is annak, hogy megossza a páratlanul gazdag algériai olaj- és érclelőhelyek kiaknázási jogát, a szintén dúsgazdag francia telepesei pedig hallani sem akarnak primórúrból, borból és déligyümölcsből származó hatalmas jövedelmük csökkentésének lehetőségéről, feladásukat pedig el sem tudják képzelni. Márpedig Algéria esetében nem járhatnak el úgy, mint Közép- és Nyugat-Afrikában — a dolgok katonai eszközökkel történő »megoldását« látják csupán lehetségesnek. A Vietnámban elszenvedett katasztrófális vereségek tanulságát tehát elfelejtették Párizsban.

A gyarmati politikának azonban nem kizárólagos kritériuma, hogy korábban, vagy jelenleg is katonai fennhatóság alatt álló területen gyakorolják. Az Egyesült Államok eljárása példa arra, miként lehet »modern« eszközökkel függőséget teremteni egy ipari nagyhatalom és a fejlődésben megrekedt országok között. Amíg — hogy az említett tényeket a kubai — amerikai viszony keretében tekintjük át — Kuba szinte teljes cukortermését, (ami pedig a világtermés viszonylag nagy részét teszi ki), az Egyesült Államokba szállította, egyre katasztrófálisabb gazdasági helyzettel volt kénytelen szembenézni. Pedig a kubai cukor talán a világ legjobb minőségű ilyen áruja s ha más országokba exportálta volna, tisztességes árat kaphatott volna érte, amellyel fedezhette volna iparcikk-szükségletét. Az Egyesült Államok azonban diktált áron vette át a kubai cukrot és korábbi szerződésekből adódó monopolisztikus helyzetét kíméletlenül érvényesítve a neki legmegfelelőbb áron szállított árukat és ezzel a gyarmati állapotoknál is elviselhetetlenebb függőségbe kényszerítette Kubát. Amikor pedig Kuba elhatározta, hogy a Szovjetunióval és más szocialista országokkal létesít egyenlőségi alapokon üzleti kapcsolatokat, a washingtoni kormány nagyhírtelen »kommunista-barát«-nak kiáltotta ki Fidel Castrot és rendszerét és az egész amerikai kontinensre kiterjedő felforgató tevékenységgel vádolta. Pedig Fidel Castro semmi mást nem tett, mint azt, hogy az eladott cukorért ugyanannyi értékű ipari berendezést és fogyasztási cikkeket vásárolt. Ez azonban néhány hónap óta ok arra, hogy — persze mindig »időzített« indokkal — idegháború folyjon Kuba ellen, a katonai megtámadási veszély állandósításával.

A chilei réz, a bolíviai ón, az argentin mezőgazdasági termékek, a közép-amerikai országok banán- és déligyümölcs termései, vagy a braziliai kávének ugyanilyen módszerekkel való megszerzése megmagyarázza egyrészt, miért tudnak szert tenni a washingtoni mammut-vállalatok háromszoros profitra. Másrészt érthetővé teszi az egyre nagyobb aggodalomra okot adó közép- és délamerikai szociális helyzet kialakulását. A világon ugyanis Dél-Amerikában a legmagasabb az évi népesszáporulat — évi 3 százalék, néha még ennél is több — (pedig ez az arány a Föld legnagyobb lélekszámú országában, Kínában sem több két százaléknál), emellett a legmagasabb a munkanélküliség is. S ha a washingtoni érdekeltségek úgy látják jónak, hogy az ón, a réz, vagy a kávé felvásárlási árának csökkentése az egyetlen módja a nyereség további fokozásának, úgy lelkiismeretfurdalás nélkül valószínűsíthető elhatározásaikat. Ez pedig az olyan országokban, ahol csak egyfajta növény, vagy nyersanyag eladása jelenti a fő nemzeti jövedelmet, borzalmasabb következményekkel jár, mint egy középkori járvány: újabb tíz- és százazrek vesznek el munkájukat, vagy néznek még nagyobb kétségbeeséssel a holnap elé.

Közép- és délamerikai szociológusok kiszámították, hogy ha az Egyesült Államok annak az összegnek egy negyedét, amelyet az Eszakiatlanti Szövetség megalakítására, illetve fenntartására eddig fordított, segélyképp, vagy tisztességes kamatú kölcsönként a latin-amerikai országok rendelkezésére bocsátotta volna, ezek az országok ma nem állnának a legszörnyűbb kilátástalanság előtt. S ugyanezek a szociológusok állapították meg azt is, hogy ha ezekben az országokban belátható időn belül nem történik az iparilag és gazdaságilag fejlett országok részéről összehangolt és bőkezű intézkedés, akkor ez kiszámíthatatlan következményekkel járhat a világ békéjére és biztonságára is.

A gyarmati rendszer fennmaradása a tartós béke legnagyobb veszélyeztetője is. Csak át kell gondolnunk a pillanatnyi helyzetet: az algériai háborút, a laoszi, a kubai és a kongói eseményeket és különösebb magyarázat nélkül is megértjük, hogy a pillanatnyi háborús veszélyek forrása is a megoldatlan gyarmati problémák sora. Márpedig a béke szükségessége mindenekelőtt s ez teszi napjaink központi problémájává — a leszeléssel együtt — (az ott megakartott összeg felhasználásával együtt pedig mielőbb lehetővé) az emberiség további fejlődését elsősorban gátló gyarmati rendszer felszámolását.

Perényi István

Legyenek a tsz-ek munkadíjazási és jövedelemelosztási módszerei méginkább ösztönzők

A Földművelésügyi Minisztérium javaslatai

A termelőszövetkezetek jelentős része az elmúlt évben különböző ösztönző jövedelemelosztási és munkadíjazási formákat vezetett be. A Földművelésügyi Minisztérium megvizsgálta ezeket a módszereket s tapasztalatait javaslatgyűjteményben foglalta össze, útmutatással a termelőszövetkezetek legjobb jövedelemelosztási rendszerének kialakításához. A javaslatgyűjteményt a földművelésügyi miniszter a Mezőgazdasági Értesítő idei második számában tette közzé.

Előjáróban a földművelésügyi miniszter felhívja a termelőszövetkezeti vezetők figyelmét, hogy a tagság egyetértését kialakító politikai munka erősítésével és a természetes szervezésével egyidőben fordítsanak fokozott gondot az anyagi ösztönzés elősegítő, a munka szerinti elosztás szocialista elvének megfelelő munkadíjazási formák alkalmazására és tökéletesítésére.

A javaslatok megállapítják, hogy a munka szerinti elosztás elve a termelőszövetkezetekben általában a

munkaegység alkalmazása révén érvényesül.

A termelés fejlesztése azonban szükségessé teszi az eddig meghonosodott munkamérési és díjazási módszerek továbbfejlesztését,

úgy, hogy azok az eddiginél jobban ösztönözzék a tagokat és családtagjaikat a jobb minőségű, eredményesebb közös munkára.

Az ösztönző munkadíjazás jelenleg elterjedt formái közül a legegyszerűbb és a tagok számára is a legkönnyebben érthető a prémium-

mal kiegészített munkaegységrendszer.

Ezt tavaly a termelőszövetkezetek több mint 60 százalékában jó eredményel alkalmazták

és a tapasztalatok szerint bármelyik szövetkezet már az idén bevezetheti.

A tapasztalatok szerint egyes termelőszövetkezetek sikerrel alkalmazhatják az úgynevezett eredményességi munkaegységet.

Ennek lényege, hogy a megtermelt mázsák, vagy az értékesített áruk után írkák jövő a munkaegységet, illetve a munkadíjat. Számos tapasztalat igazolja, hogy a kapásnövények termesztésénél a területfeloosztás a gépesítés jelenlegi foka mellett lényegesen elősegíti a családtagok munkabónását, jelentős mértékben hozzájárul a terméshozamok növeléséhez. Ezért

helyes, ha — különösen az új, vagy területileg meg-növekedett termelőszövetkezetekben — továbbra is alkalmazzák ezt a módszert.

Hasonló formák alakultak ki 1960-ban a szőlő, a dohány és a köztesnövények termesztésénél, ahol az egyes parcellákat »családi« művelésre adták ki, s a jövedelmet a helyi lehetőségekhez képest határozták meg.

Elsősorban a régi, de a gazdaságilag már megerősödött új termelőszövetkezetekben is sikerrel alkalmazhatják a munkadíjas havi fizetési módszert, amely szerinti a teljesítményeket közvetlenül készpénzzel díjazák.

Ennek bevezetéséhez természetesen rendszeres pénzbevétel, nagyobb pénztartalék és több más gazdasági feltétel szükséges.

1960-ban a termelőszövetkezeteknek csaknem 80 százaléka fizetett tagjainak rendszeres évközi előleget.

Ez az anyagi ösztönzés egyik legjobb módja, ezért a földművelésügyi Minisztérium javasolja, hogy az alkalmazott munkadíjazási módszertől függetlenül az idén minden termelőszövetkezetben törekedjenek rendszeres előlegfizetésre.

A Földművelésügyi Minisztérium javaslatai végül hangsúlyozzák:

a termelőszövetkezetek az 1961. évi jövedelemelosztási formákat az évi tervet tárgyaló közgyűléseken vitassák meg,

s mindenütt a tagság döntését, hogy a helyi adottságok figyelembevételével melyik módszert vezetik be. (MTI)

Csak megjön a tél

Régen volt decemberben és januárban olyan tavaszi időjárás, mint ezen a »tél«-en. De a tél előbb-utóbb csak megérkezik. A hegyekben már mindenütt megjelent a hó. Az Alföldön még nem élvezhették a gyerekek a tél játékos örömeit, de mint képünk mutatja, a fővárosban, a Szabadság hegyen már igazi hócsatát is vívhatnak.